

היבטים לשוניים במגילת שיר השירים סט

גם השנה יש כינוס בית ועד לשוחרי לשון הקודש בואו בהמונים והזמינו חברים!
ברכת מול טוב ממני ומכל המנויים לידידינו **אוריאל פרנק** נר"ו על הולדת בתו ביום ג' ה' בניסן.
ונגדנו בברכה שנתגדך בעזו:
יתן ה' את-האשה הבאה אל-ביתך כרחל ויכלאה אשר בננו שתיהם את-בית ישׂראל
יזכו אביה ואמה לגדלה לתורה לחופה ולמעשים טובים

דקדוקי קריאה במגילת שיר השירים ובקריאות חג הפסח והפטרותיו.

שיר השירים:

אין לעשות ניגון של סיום הספר בסוף כל פרק, לחלוקה הנוצרית לפרקים בתנ"ך אין כל משמעות לגבי קריאתנו.
א ב כִּי-טוֹבִים דְּדִידָךְ מִיָּיִן: הטיפחא במילה דְּדִידָךְ.
א ד מְשַׁכְנֵי אַחֲרֶיךָ נְרוּצָה: הנו"ן דגושה מדין אתי מרחיק (=בא מרחוק) אע"פ שהנו"ן אינה מוטעמת, טעם טפחא בתיבת מְשַׁכְנֵי
א ז שְׂאֵהְבָה: מקרה נדיר של טעם ואחריו געיא והטעמה במקום העיקרי, מלרע¹. שְׂלֵמָה: ש"ן פתוחה, הטעם במ"ם מלרע. כְּעֵטָה: הטי"ת בשווא נע
א ח בְּעֵקְבֵי: הקו"ף רפויה ובשוא נח אין בה דגש לתפארת הקריאה כפי שיש במקומות דומים
א ט בְּרַכְבֵּי: הבי"ת השניה רפויה. רַעֲיָתִי: העי"ן בשוא נח לא בחטף.
א טז אַף-עַרְשֵׁנוּ: ש"ן שמאלית
א יז רַחֲטָנוּ כתיב, קרי: רַחֲטָנוּ והר"ש בפתח
ב ה הַיָּיִן: הי"ד קמוצה בזקף.
ב ז וְאֵם-תְּעוֹרְרוּ: העי"ן במרכא² לא בגעיא. הר"ש בשווא נע ואין לקרוא בחטף כפי שמופיע בחלק מהדפוסים, כן הדבר גם בהמשך
ב י וְאֶמְרָ לִי: טעם נסוג אחר לאל"ף
ב יא הַסֵּתוֹ: הסמ"ך בשוא נע עקב הדגש, בעיקר ציכים להיזהר הקוראים תי"ו רפויה כסמ"ך. הַלֵּךְ לָוִי: אין טעם נסוג אחר
ב יג נִתְּנוּ רֵיחַ: טעם נסוג אחר לנו"ן הראשונה
ב טו אַחֲזוּ-לָנוּ: העמדה קלה באל"ף בגלל הגעיה שם. סְמָדָר: הדלי"ת פתוחה, הקורא בקמץ משתבש
ב יז וְנָסוּ: הטעם בנו"ן, לא בסמ"ך. עַל-הָרִי בְּתָר: הטעם נסוג לה"א.
ג א אֵת שְׂאֵהְבָה נִפְשֵׁי: הטעמים במילים האלה מתחלפים. צריך לשים לב.
ג ב וְאֶסוּבְּבָה: הו"ו בפתח לא בקמץ, בי"ת ראשונה בשווא ולא בחטף כפי שמופיע בחלק מהדפוסים, כן הדבר גם בהמשך.
אֲבַקְשָׁה: הקו"ף ללא דגש ועל כן היא בשוא נח.
ג ד עַד-שֶׁהֵבִיאָתִיו: הטעמה משנית בש"ן והאל"ף כלל אינה נשמעת
ג ה וְאֵם-תְּעוֹרְרוּ: כאן העי"ן ללא ספק במרכא, כך הוא בכתר ארם צובא ובכתבי היד.

¹ מועתק מכא"צ.

² כך נראה לקרוא בכא"צ וכך ברור בכ"י לנינגרד וששון. ועיין בקובץ סז, ובמצוין על ג ה.

ג ו פְּתִימְרוֹת: המ"ם בשווא נע ולא בחטף
 ג ז שְׁלֹשְׁלֹמָה: מילה אחת, למ"ד דגושה בחירק.
 ג ח אֶחָזִי חָרֵב: טעם נסוג אחור לחי"ת (בתיבה הראשונה)
 ג ט עֲשֵׂה לֹ: טעם נסוג אחור לעי"ן
 ג י עֲשֵׂה כֹסֶף: טעם נסוג אחור לעי"ן
 ג יא צֶאֱנָה | וְרֵאִינָה: הר"ש בשוא נח, אע"פ שיש געיא בוי"ו לפניו. בַּעֲטָרָה: הבי"ת בקמץ.
 ד א שְׁעָרָךְ: שי"ן שמאלית והעי"ן בשוא נח.
 ד ב מִן-הֶרְחָצָה: הר"ש בפתח והחי"ת בשוא נח.
 ד ג מִבְּעַד: הבי"ת פתוחה ומוטעמת³
 ד ה תְּאוּמֵי צְבִיָּה: לא להחליף עם תְּאוּמֵי צְבִיָּה לקמן ז ד.
 ד ו אֶלְךָ לִי: הטעם נסוג לאל"ף ותנועת הלמ"ד נתקצרה לסגול.
 ד י מֶ-יָפוּ: במלרע.
 ד יא שְׁלֹמֹתֶיךָ: שי"ן שמאלית
 יג-יד 'עַם פְּרִי מִגְדֵים' 'עַם כָּל-עֲצֵי לְבוֹנָה' 'עַם כָּל-רֵאשֵׁי בְשָׂמִים': טעם טפחא בתיבת 'עַם'
 ד יד וְאֶהְלֹת: להקפיד על הניקוד הנכון: וי"ו בפתח, אל"ף בחטף-פתח, ה"א בקמץ.
 ד טו מְעִין: העי"ן בשווא נח ולא בפתח

³ לא להחליף עם בְּעַד־הַחֲלוֹן של אם סיסרא!

⁴ אחד המקומות הבודדים במקרא בהם ניתן למצוא דגש באות רי"ש

⁵ בניגוד למגילת אסתר ששם הטעם מלרע (גם כאן וגם שם שתי המילים באותו פסוק, ואין הן מופיעות עוד במקרא!)

⁶ המציינים שוא נע משבשים שיבוש חמור!

⁷ בגלל צורת הנסמך

⁸ כא"צ לא הגיע לידינו, אבל כך בששון ובלנינגרד. גם דומה לשני המקומות הקודמים במגילה ב ז; ג ה.

⁹ עיין בפנים מה שנכתב על זה בראש הגליון על הערות קמחי באריכות.

¹⁰ המנחת שי מעיד על כ"י שבהם יש חטף פתח בדל"ת.

¹¹ להבדיל מאברהם אבינו בבראשית יב ח: וַיִּקְרָא בְשֵׁם ה'. דהיינו, הקב"ה קרא בשם - ה' (מקיים את דברו: וַיִּקְרָא בְשֵׁם ה' לְפָנָי לְעִיל לַגִּיט)

¹² עלון זה לא נועד לפסקי הלכה. למעשה יש נדון בין הרבנים המבינים בדקדוק. כל עוד לא המשיך הלאה או לא התרחק מהמקום מסתבר שצריך להחזירו.

¹³ הבעיה היא למבטאים ח"ת ככ"ף רפויה נוצר כאן "שוא דומות". ואף על פי שהזכרנו כמה פעמים שהוא נח, מכל מקום רבים מתקשים לקוראו נח. נראה שכאן צריך להתאמץ לקרוא נכונה אם במבטא ח"ת גרונית כדון, אם בקריאת הכ"ף בשוא נח.

¹⁴ שתי אותיות ממוצא זהה והראשונה מביניהם מנוקדת בשווא, כלל זה אינו מתקיים בכל הצירופים. עיין בהמשך.

¹⁵ תנועה גדולה, הצורה הדקדוקית של המילה אינה מושפעת מכתב מקראי חסר או מלא.

¹⁶ ישנו מנהג אחר הרווח בירושלים והוא: לקרא את כל הפסוקים בשירה במנגינה מיוחדת, לא כולל את ויזשע אלא רק מ"ויאמינו בה". וכן את 2 הפסוקים של והמים להם ח(ו)מה.

¹⁷ במבטא רוב העדות כיום אין הבדל בין גימ"ל דגושה לרפויה.

¹⁸ צָלְלוּ כְּעוֹפְרֵת בְּמִים אֲדִירִים: לפי חלוקת הטעמים יש כאן שתי יחידות: צָלְלוּ כְּעוֹפְרֵת / בְּמִים אֲדִירִים ואין לעשות אחרי במים הפסק גדול יותר מאשר אחרי כְּעוֹפְרֵת, וכן בקריאת שירת הים כל יום בתפילה.

¹⁹ הקורא יִדְמו בשוא נח ללא דגש מחליף ללשון דמיון במקום לשון דממה.

²⁰ השירה הזו נמצאת גם בתהלים יח, ולכן מי שמזמור זה שגור על פיו ייזהר במקומות שבהם השירה כאן שונה מאשר בתהלים. אין הזמן והמקום מספיקים לדון בזה, שירת דויד כתובה כשירת האזינו אריח ע"ג אריח ולבנה ע"ג לבנה (כלומר בשני טורים), כן הוא בכתר ארם צובא ובכתבי היד הקדומים.

²¹ החטף המופיע בחלק מהדפוסים אינו אלא להורות על הנעת השווא ובשום אופן אינו מורה על קריאת השי"ן בחטף עצמו

²² אחד מחמשת השורשים שהה"א שורשית ובמפיק והם בראשי תיבות ג"ן כת"ם: ג.ב.ה, נ.ג.ה, כ.מ.ה, ת.מ.ה, מ.ה.מ.ה

²³ ובכל מקום במשמע שְׂבוּעַ – שבעה ימים ולא לשון שבועה.

²⁴ לא בגלל וי"ו ההיפוך, אינו נוהג בנסתר.

²⁵ יש טועים בדרשה בחז"ל, ללא שבדקו את ניקוד המילה במקרא, ועלולים להכניס את טעות הקריאה להפטרה זו.

²⁶ כן הדבר במילה דת

ה ב שְׂרָאשִׁי: דגש חזק ברי"ש⁴. רְסִיסי לַיְלָה: טעם נסוג אחר לסמ"ך הראשונה
ה ג פְּשֻׁטְתִּי: הטי"ת בשווא נח על אף הקושי. אֵיכָכָה: מלעיל⁵. אֵיכָכָה אֶטְנַפֵּם: יש להקפיד על הפרדת התיבות
ה יב עַל-אֶפְיָקֵי מַיִם: טעם נסוג אחר לפ"א. בְּחֻלָּב: העמדה קלה בבי"ת להדגשת הסגול להבדיל בין מיודע ללא מיודע
שאז היה מנוקד בשווא
ה יג מְרַקְחִים: יש להיזהר משיכול אותיות, אין לקרא 'מרחקים'
ה טו עֲמוּדֵי שֵׁשׁ: טעם נסוג אחר למ"ם
ה טז חֲבוּ מַמְתְּקִים המ"ם בשוא נח אע"פ שיש געיא במ"ם שלפניה, עם זאת התי"ו רפויה.
ו ד בְּנִדְגָלוֹת לבטא מילה זו נכונה (דלי"ת לפני גימ"ל). יש להיזהר משיכול אותיות, דג-גד
ו ה הַסְּבִי הַבִּלְתִּי דגושה. שֵׁהֶם: הטעמה משנית בשי"ן
ו י הַנְּשַׁקְפָה: במלרע!
ו יא הַפְּרָחָה: ה"א השאלה מנוקדת בחטף פתח ולכן הפ"א אחריה רפה, הרי"ש בשווא נע
ז ב אָמֵן: האל"ף בקמץ קטן
ז ג שְׂרָרְךָ השי"ן בקמץ חטוף (קטן) הרי"ש בשוא נח⁶
ז ה תְּאֹמִי צְבִיָּה: התי"ו בקמץ רחב (קמץ בהברה פתוחה) האל"ף בחטף קמץ הנקרא ברוב המקומות כחולם. לא להחליף
עם תְּאֹמִי צְבִיָּה לעיל ד ה.
ז ח לְאֲשַׁכְּלוֹת האל"ף פתוחה, הכ"ף כחולם.
ז ט וַיְהִי-נָא: הוא"ו בשווא. כְּאֲשַׁכְּלוֹת: כאן האל"ף סגולה והכ"ף בשווא נע להבדילו מהפסוק הקודם כחולם⁷
ז יד נִתְּנוּ-רִיחַ: העמדה קלה בנו"ן בגלל הגעיה שם, והשוא בת"ו, נע.
ח א אֶשְׁקֶךָ: השי"ן בדגש ובקמץ רחב הקו"ף בשוא נע, מלשון נשיקה. יש להיזהר מהצורה הדומה בפסוק הבא אֶשְׁקֶךָ,
מלשון השקייה
ח ב אֶנְהַגְךָ: הה"א בקמץ רחב הגימ"ל בשוא נע. מִיַּן הַרְקַח: לא מִיַּן.
ח ג וְמֵה-תַעֲרָרוּ: גם כאן העי"ן במרכא ולא בגעיא⁸. ריש ראשונה בשוא נע.
ח ה חֲבַלְתֶּךָ אֲמַךָ: הלמ"ד בפתח ומוטעמת (מלעיל), התי"ו אחריה בשווא נח. ילְדֶתְךָ: הדלי"ת פתוחה ומוטעמת (מלעיל),
התי"ו אחריה בשווא נח.
ח ו רְשָׁפֶיהָ רֶשֶׁפִי: פ"א ראשונה רפה והשנייה בדגש קל. שְׁלֵהֲבַתֶּיהָ: מילה אחת, הה"א הראשונה במרכא כטעם משנה,
הה"א השנייה ללא מפיק.
ח ז בְּאֵהָבָה: הבי"ת הראשונה בקמץ מראה על יידוע.
ח ט טִירַת בָּסָף: טעם נסוג אחר לטי"ת
ח י כְּמוֹצְאֵת שְׁלוֹם: הצד"י בשוא נע והאל"ף בצירי: לא כְּמוֹצֵת
ח יא יבֹא בְּפָרְיוֹ: הבית דגושה בגלל הפ"א הבאה אחריה⁹
ח יב לְנֹטְרִים: הלמ"ד בשוא.
ח יד וְדָמָה-לְךָ: הדלית בשוא נע¹⁰.

**קריאות חג הפסח
ראשון של פסח שמות יב:**

כא מְשֻׁכוֹ: למרות הגעיא במ"ם השי"ן בשוא נח.
יב כב אֶשֶׁר-בַּסֶּף: כאן בסגול הסמ"ך פתוחה; אֶשֶׁר בַּסֶּף כאן באתנח הסמך קמוצה.
יב כז בְּנִגְפֹ: הנו"ן בקמץ קטן, גימ"ל בשווא נח ופ"ה בדגש קל.
יב לז מְרַעְמָסֶס: רי"ש פתוחה עי"ן בשוא.

יב לט כִּי לֹא חָמַץ: תיבות כִּי ו לֹא במונח, אין לקראתן כאילו הן מוקפות.
לְהַתְמַהֵמָה: כל אותיות ה"א מבוטאות ואינן נחות. ה"א האמצעית נקראת כמפיק בסוף מילה; ה"א האחרונה בפתח
גנובה, כלומר אל"ף (אשכנזים), או יו"ד (עדות המזרח) פתוחה לפני ה"א מופקת: אָה או יָה.
יב מא יִצְאֹו: ה"ו"ד במרכא לא בגעיא (המילה מוטעמת מלרע כמובן, באל"ף).

הפטרות ראשון של פסח יהושוע ה:

ב חֲרָבוֹת: הר"ש בשוא נח אע"פ שהח"ת בגעיא. וכן בפסוק הבא.

ו לְתַת לָנוּ: הטעם נסוג ללמ"ד והת"ו בסגול.

ז לֹא-מָלוּ: הטעם במ"ם מלעיל.

ט גְּלוֹתֵי: הטעם בלמ"ד מלעיל.

יב וְלֹא-הָיָה עוֹד: טעם נסוג אחור לה"א הראשונה

יד עֲתָה בְּאֵתֵי: אין טעם נסוג אחור

יום שני של פסח, יום ראשון של חוה"מ, יו"ט שני של גלויות ויקרא כב:

לג וְנִקְדַּשְׁתִּי הַטֵּעַם בת"ו מלרע.

כג ב דִּבְרִי: ארבע פעמים מופיעה התיבה 'דבר' לאורך קריאה זו: בפעמיים הראשונות מוטעם בגרשיים ובפעמיים האחרונות

בתביר. מְקַרְאֵי קֹדֶשׁ: הטעם לא נסוג, ולכן מקום הטעם בר"ש. כן הדבר גם בהמשך הפרשה.

כג ג תַּעֲשֶׂה: העמדה קלה בת"ו שלא יישמע כפתח

כג יז מִמִּוֶּשְׁבֵי תִיכֶם: טעם קדמא מעל הבי"ת, ככלל, תיבה זו תמיד תבוא בהטעמה משנית בהברה זו. תִּבְיָאוּ: דגש חזק

באל"ף. שְׁתִּים: בחלק מהדפוסים מוטעם בטעם יתיב ובחלקם בפשטא.

כג כב וּבְקִצְרֹכֶם: הבי"ת בשווא נח למרות הגעיה בוי"ו. לְעֹנֵי: העמדה קלה בבי"ת להדגשת הסגול המורה על מיודע

כג כז בַּעֲשׂוֹר: העמדה קלה בבי"ת להדגשת הסגול המורה על מיודע

כג ל וְהֶאֱבַדְתִּי הַטֵּעַם בת"ו מלרע. העמדה קלה בה"א למנוע הבלעת האל"ף שלאחריה

כג לב שִׁבְתְּכֶם: הת"ו בשוא נע.

כג לח שִׁבְתָּת ה' וּמְלֻבֵּד מִתְּנוּתֵיכֶם וּמְלֻבֵּד ... וּמְלֻבֵּד כָּל-נְדָבְתֵיכֶם אֲשֶׁר תִּתְּנוּ: כל הדגושות בתוך המילה בשוא

נע.

כג לט בְּאֶסְפְּכֶם: האל"ף בקמץ קטן

הפטרות יו"ט שני של פסח לבני ישראל אשר עדיין לא עלו ארצה ישראל, מלכים ב כג:

כדי להבין נכונה את דברי הפטרה יש לקרוא את הפרק שלפניו על מציאת ספר התורה ועל נבואת חולדה הנביאה.

ב כג ג וְאֵת-עֵדוֹ תִּזוּ: הדל"ת בשוא נע והו"ו נקראת בחולם (במבטא "ישראל"י: edevotav).

קריאה לשבת חול המועד שמות לג יב – לד כו:

לג יב הָעֵל: הטעם בה"א מלעיל.

לג יד וְהִנְחִיתִי: הו"ו בפתח ולא בשוא והה"א בחטף-פתח ולא בפתח, הטעם בחי"ת.

לג טז הָלוֹא בְּלִכְתָּךְ עִמָּנוּ: טעם טפחא בתיבה הָלוֹא

לג יט וְקִרְאֵתִי בְשֵׁם ה' לְפָנֶיךָ: הפסקה עיקרית אחרי תיבת ה', בגלל המשקל המוזיקאלי של הטעם תביר עלול להישמע

כאילו כתוב וְקִרְאֵתִי בְשֵׁם - ה' לְפָנֶיךָ. על מנת למנוע זאת, יש להחיש את קריאת שם ה' ולהסמיכו לתיבה בְשֵׁם

לד ב וְהָיָה: הה"א הראשונה בשווא נח

לד ה בְּעֵינָי: העמדה בב"ת להבליט את צורת המיודע. וַיִּקְרָא בְשֵׁם ה': טעם טפחא בתיבה בְשֵׁם והב"ת רפה¹¹

לד ט וּלְחַטָּאתָנוּ: הטי"ת קמוצה לשון יחיד (לא בחולם)

לד י כִּי-נִוְרָא הוּא: תיבת נִוְרָא במלרע, אין טעם נסוג אחור לנו"ן

לד יא שְׁמֵר-לֶךְ: המ"ם בקמץ קטן

לד יב הַשְּׁמֵר: במלעיל

לד יג תַּחֲצֹן תִּשְׁבְּרוּן תִּכְרְתוּן: כולם במלרע

לד יד קָנָא: יש להדגיש את הנר"ן בדגש חזק שלא יישמע מלשון קניין: קָנָה.

לד כא בְּחָרִישׁ וּבְקֶצֶיר: הב"ת הראשונה בסגול ויש לקרוא אותה בהעמדה קלה להדגשת הלשון המורה על מיודע, הב"ת השנייה בפתח

הפטרת שבת חול המועד פסח יחזקאל לז א יד:

א וַיִּוְצְאֵנִי בְרוּחַ ה': אי הקפדה על קריאת הטעמים הנכונים (כגון פשטא-מונח-זקף לפי הזיוף הנוצרי בלטריס) עלולה

להוביל לשיבוש המשמעות: וַיִּוְצְאֵנִי בְרוּחַ - ה'. וְהָיָה מְלֵאָה עֲצָמוֹת: טעם טפחא בתיבה וְהָיָה

ד הַיְבֵשׁוֹת: הי"ד בשווא נח

ו וְהַעֲלֵתִי: יש להעמיד קלות את קריאת הה"א למנוע הבלעת העי"ן החטופה שלאחריה

ט וַיַּחֲיוּ: וא"ו החיבור ולשון עתיד ולכן היא מנוקדת בשווא

י וַיַּחֲיוּ: וא"ו ההיפוך ולשון עבר ולכן מנוקדת בפתח בשונה מקודמתה. חֵיל גְדוֹל מְאֹד-מְאֹד: טעם טפחא בתיבה חֵיל

יום רביעי של פסח שמות יג:

ב קִדְשׁ-לִי: הדל"ת בסגול.

ה לָתֵת לְךָ: טעם נסוג אחור ללמ"ד. וְעַבְדְּתָ מִלְרַע!

ח וְהַגְדַּתְּ: מלרע

יד כִּי-יִשְׁאַלְךָ: האל"ף בקמץ רחב ולכן הלמ"ד בשווא נע.

יום חמישי של פסח שמות כב:

כו וְשָׁמַעְתָּי: במלרע, הקורא במלעיל משנה משמעות¹²

כג א אֶל-תִּשָּׂא: במלעיל

כג ג תִּהְדָּר: הה"א בשווא נח והדל"ת בדגש קל, אין לקרוא 'תִּדָּר'

כג ד אֵיבָךְ: אל"ף בחולם, יו"ד בחירק קטן (חסר) וב"ת בשווא נח, יש לקרוא: א' - יב - נ.

כג ח כִּי הַשְּׁחַד יַעֲוֶה פְּקָחִים וְיִסְלַף דְּבָרֵי צְדִיקִים: להיזהר מהפסוק המקביל דברים טז יט כִּי הַשְּׁחַד יַעֲוֶה עֵינָי

חֲכָמִים וְיִסְלַף דְּבָרֵי צְדִיקִים

כג טו כִּי-בֹ יֵצְאֵת מִמְצָרָיִם: הטפחא בתיבה כִּי-בֹ

כג טז בְּאֶסְפָּךְ: האל"ף בקמץ קטן והפ"א דגושה.

יום שישי של פסח במדבר ט:

ב וַיַּעֲשׂוּ: וא"ו החיבור בשווא נע. אֶת-הַפֶּסַח: הפ"א קמוצה בטיפחא.

ג וּכְבַל-מִשְׁפָּטָיו: הכ"ף הראשונה בשוא נח וצריך לאמן את הלשון לקוראו נכונה.
ח וְאֶשְׁמְעָה: המ"ם בשווא נע ובמלרע. מַה-יְצִיָּה: הי"ד רפויה ללא דגש.
י לְנַפֵּשׁ: הלמ"ד בקמץ. וְעֵשָׂה פֶּסַח: טעם נסוג אחר לע"ן, כן הדבר בהמשך פסוק יד

שביעי של פסח שמות יג:

מילים שר"ו ההיפוך לעתיד עשתה אותן מלרע: וְחִזְקֵתִי וְהֶאֱזַנְתִּי וְשִׁמְרַתִּי וּמִשְׁכַּתִּי וּלְקַחְתִּי וּמִשְׁכַּתִּי
יג יח : וַיִּסָּב: במלרע.

יג יט וְהֶעֱלִיתָם: העמדה בה"א למנוע הבלעת העי"ן החטופה שלאחריה, וה-עליתם.

יד ב וַיֵּשְׁבוּ וַיַּחֲנוּ: וא"ו שוואית, לשון עתיד. נִכְחָזוּ הכ"ף בשוא נח¹³

יד ד וְאֶכְבְּדָה בַּפָּרְעָה: דגש קל בב"ת נותר במקומו מדין "אותיות צבותות"¹⁴. וַיַּעֲשׂוּ-כֵן: בטעם סילוק (סוף פסוק) ללא הכנת טיפחא (טרחא) לפניו. על הקורא להתכונן ולהתאמן, ולא לקרוא ויעשו בטעם טיפחא.

יד ו וַיֵּאָסֶר: האל"ף בשוא נח לא בחטף סגול.

יד י וַיִּירָאוּ: הי"ד בחירק מלא והשוא ברי"ש הוא נע. מי שקורא בשוא נח מחליף למשמעות ראייה.

יד יב מִמֶּתְנֻן: המ"ם בשורק¹⁵ ולא בחולם. וכן בהמשך הפרשה טז ג מוֹתְנֻנוּ

יד יד תַּחֲרִשׁוּן: געיה בת"ו, יש לקרא בהעמדה קלה שם.

יד יז וַיָּבֵאוּ: הוא"ו בשווא, וא"ו החיבור ולשון עתיד. בִּרְכָבוֹ: הבי"ת שלאחר הכ"ף בדגש קל.

יד כד וַיָּהֶם: הה"א בקמץ קטן.

יד כה וַיִּנְהָגוּ: יר"ד בשווא נח אע"פ שהיא אחרי געיה, נו"ן בפתח ובהעמדה קלה בגלל הגעיה במקום, יש לקרא: וינ-הגהו.

יד כו וַיֵּשְׁבוּ: וא"ו בשווא, וא"ו החיבור ולשון עתיד

שירת הים: יש פסוקים המנונגים כולם או חלקם במנגינה מיוחדת, גם לפני השירה יש סיומי פסוקים מעין אלו. ככלל, יש לקרוא במנגינת שירת הים פסוקים או חלקי פסוקים שיש בהם שם ה¹⁶ להלן רשימת הפסוקים או חלקי פסוקים שאינם עונים על הכלל הזה:

יד כב, יד כט וְהַיָּמִים לָהֶם חוֹמָה מִיַּמִּינָם וּמִשְׂמָאלָם: יש לקרא במנגינת מיוחדת. יש הנוהגים לקרוא רק את פס' כט במנגינת שירת הים ואילו את כב במנגינה רגילה

טו יז תְּבַאֲמוּ וְתִטְעַמוּ: אין שרים במנגינה מיוחדת את חציו הראשון למרות ששם ה' מוזכר בו, לעומתו, יש לנגן את חציו השני מְקֻדָּשׁ

טו יח ה' | יִמְלֹךְ לְעֵלְמָ וְעַד: קוראים במנגינה מיוחדת למרות היותו קצר.

טו כא שִׁירוּ לָהּ כִּי-גָאָה גָאָה: שירת הנשים

טו א יִשִּׁיר-מִשָּׁה: בקורן וחומשים נוספים יש געיה ביר"ד של ישיר ואין זה מקומה כי אם בשי"ן. כִּי-גָאָה גָאָה: הגימל במילה גָאָה דגושה¹⁷. הוא אחד מארבעת החרגיגים בשירת הים, חריג זה חוזר על עצמו בפס' כא.

טו ב עָזִי: העי"ן בקמץ חטוף (קטן). וְאַרְמְמָנָהוּ: הנר"ן בשווא נח ואחריה ה"א, אין לקרא 'וארממנו'.

טו ה יְכַסִּימוּ: סמ"ך בשווא נח, יר"ד בשורק, יש לקרא יכס-ימו. בְּמִצּוֹלָת: הצד"י בחולם לא בשורק.

טו ו נֶאֱדָרִי: האל"ף כאן וכן בהמשך פסוק יא נֶאֱדָר בשוא נח ולא בחטף סגול.

טו ח גַּעֲרָמוּ מַיִם: הטעם נסוג לנו"ן.

טו י צָלְלוּ: למ"ד ראשונה בשווא נע ולא בחטף¹⁸

טו יא מִי כְּמִכָּה: הדגש בכ"ף בתחילת המילה הוא חריג. עֵשָׂה פֶּלָא: הטעם נסוג לעי"ן השי"ן בצירי והפ"א רפויה.

טו יג עַם-זָן גָּאָלָתָ: הגימ"ל דגושה. בְּעֵזְדָ: העי"ן בקמץ חטוף הזי"ן דגושה בשוא נע.

טו יד יִרְגְּזוּן: הטעם בזי"ן מלרע. וכן בשאר המילים הנגמרות ב-ון.
טו טז יִדְמוּ: הדלי"ת בשוא נע בגלל הדגש¹⁹. יִדְמוּ כְּאֲבָן: הכ"ף דגושה באופן חריג.
טו יז מְקַדָּשׁ: הקו"ף דגושה לתפארת הקריאה
טו יט בְּרִכְבּוֹ: הבי"ת אחרי הכ"ף דגושה.

הטפרת שביעי של פסח²⁰ שמואל ב כב:

ב וּמַפְלִיטִי-לִי: הלמ"ד רפויה ללא דגש, ובשוא נח.
ג אֶחָסֶה-בּוֹ: העמדה קלה באל"ף בגלל הגעיה, הבי"ת בדגש חזק מדין דחיק
ו מְקַשִּׁי מוֹת: הטעם נסוג למ"ם.
ח כִּי-תָרֶה לּוֹ: טעם נסוג אחור לחי"ת
כב חֲשֵׁרֶת-מִים: השי"ן בשוא נע²¹
טז אֶפְקֵי יָם: טעם נסוג אחור לפ"א
כ חֲפֹץ בִּי: טעם נסוג אחור לחי"ת
כט יִגִּיהַ: הה"א במפיק, מלשון נגה²² חֲשָׁבִי: החי"ת בקמץ קטן והכ"ף בדגש קל
לח וְאַשְׁמִידֶם: הו"ו בקמץ.
לט וְאַכְלֶם וְאַמְחָצֶם: בשתייהן הו"ו בקמץ.
מא וְאַצְמִיתֶם: הו"ו בקמץ.
מג וְאַשְׁחֲקֶם: הו"ו בשוא.
מה יִשְׁמְעוּ לִי: טעם נסוג אחור לשי"ן
מד וְתַפְלִיטְנִי: הלמ"ד דגושה, ולכן השוא נע.

אחרון של פסח לבני חו"ל דברים טו כא:

טו כא תִּזְבְּחֶנּוּ: הבי"ת קמוצה
טז א וְעָשִׂיתָ פֶּסַח: הפ"א בדגש חזק מדין אתי מרחיק
טז ב וְזָבַחְתָּ פֶּסַח: טעם נסוג אחור לבי"ת
טז ג נִתֵּן לָךְ: הטעמה בתי"ו, אין טעם נסוג אחור לנו"ן
טז ו לְשֹׁכְנֵי שְׂמוֹ שָׁם: תיבת שָׁם בתביר, אין להסמיכה לתיבה שלפניה בזקף
טז יג בְּאַסְפֹּדֶסֶת מִגְרָנֶךָ: גם האל"ף וגם הגימ"ל בקמץ קטן
טז ט שְׁבַעַת: השי"ן בקמץ והקוראו בשוא משנה משמעות וכן בהמשך הפרשה.²³ תִּסְפָּר-לָךְ: הפ"א בקמץ חטוף.
טז י יִבְרַכְךָ: על אף הקושי, הכ"ף הראשונה בשוא נח וכן הוא בהמשך
טז טו בְּכָל תְּבוּאָתֶךָ: בכל במהפך ולא במקף ולכן גם בחולם ולא בק"ח.
טז טז יִרְאֶה כָּל-זְכוּרֶךָ: בקדמא ואזלא ולא בתלישה (לא קורן אך יש חומשים).
טז יז נִתֵּן-לָךְ: געיה בנו"ן

הפטרות אחרון של פסח בחו"ל ישעיה י לד:

י לד סְבִבִּי: הבית בשוא נח על אף הגעיה לפניה.
יא א וַיֵּצֵא חֹטֵר: הטעם בצד"י, אין הוא נסוג ליר"ד. מִגִּזְעֵי יִשְׂרָאֵל: הגימ"ל בצירי.

יא ב וְנָתַהּ: מלרע²⁴. רְוַח חֲכָמָה: יש לתת רווח בין הדבקים שלא תיבלע חי"ת אחת.
 יא ג וְהִרְיָחוּ: כך יש לקרוא²⁵
 יא ז יֵאָכֵל-תְּבֹן: המילה תְּבֹן אינה משתנה באס"ף (אתנ. ח סוף פסוק) והתי"ו בסגול.
 יא ט מְלֵאָה: הלמ"ד בשוא נע
 יא יא אֶת-שָׁאֵר: הקמץ במילה שאר אינו משתנה לפתח²⁶ וכן בפסוק טז.
 יא יב וְנִשְׂא נֶסֶךְ: הטעם לא נסוג לנו"ן.
 יא יד וְעָפוּ: הטעם בפ"א מלרע.
 יא טו בְּעַיִם: העי"ן בשוא נח, לא בחטף.
 יא יז א יֵשֶׁב: השי"ן בחולם.
 יא יח ג מִמַּעֲיָנִי: העי"ן בפתח והי"ו"ד בשוא נח.